

HIS3090

FORDYPNINGSOPPGAVE I HISTORIE

Vår 2020

HIS3090 Fordypningsoppgave –vår 2020

Innhold:

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie.....	3
Krav til oppgaven	4
Temaer for fordypningsoppgaven:	6

HIS3090 Fordypningsoppgave for bachelorprogrammet i historie

Kjære historiestudent,

Du inviteres med dette til informasjonsmøte om HIS3090-oppgaven **onsdag 15. januar fra 12:15 til 14:00 i auditorium 2, Sophus Bugges hus.**

Her vil du motta praktisk informasjon om HIS3090-oppgaven samt bli presentert for mulige veiledere og forslag til oppgaver de kan tenke seg å veilede.

Under følger en orientering om oppgaven og forslag til temaer/oppgaver med veiledere.

Du søker om veileder ved å fylle ut nettskjemaet det lenkes til på semestersiden for HIS3090 **innen torsdag 23. januar kl. 15:00.**

Vi vil også oppfordre dere til å gå på forelesningen om oppgaveskriving **torsdag 23. januar fra 12:15 til 14:00 i auditorium 3, Sophus Bugges hus.**

Med vennlig hilsen

Odd Arvid Storsveen
programleder

Anne Siri Wathne
studiekonsulent

Viktige datoer og frister i forbindelse med HIS3090-oppgaven:

15. januar: Orienteringsmøte
23. januar: Frist for å søke veileder
23. januar: Forelesning om oppgaveskriving
16. mars: Innlevering av førsteutkast av oppgaven til veileder pr. e-post
22. mai: Innlevering av endelig oppgave i Inspira

Krav til oppgaven

Hensikten med emnet er at du får vist at du er i stand til å arbeide selvstendig under veiledning over lengre tid med et bestemt historisk tema, og at du utvikler evnen til å formulere en problemstilling, avgrense et tema og utforme en sammenhengende og relativt omfattende framstilling og argumentasjon. Du skal også vise at du kan beherske de formelle kravene som gjelder ved vitenskapelige framstillinger, som nødvendige presiseringer av sentrale begreper, bruk av fotnoter, siteringsregler, klarhet i tabeller og figurer, nøyaktig litteraturliste og kildeoversikt. Ved vurderingen vil det trekke ned hvis oppgaven ikke fyller disse kravene.

Oppgaven kan være enten kilde- eller litteraturbasert og omfanget skal være ca. ti normalsider der en normalside består av ca. 2300 tegn (ikke medregnet mellomrom). Hele oppgaven skal da bestå av ca. 23000 tegn (ikke medregnet mellomrom). På oppgavens forside skal du oppgi det totale antall tegn (ikke medregnet mellomrom). Litteraturliste, fotnoter og eventuelle vedlegg kommer i tillegg.

Vi understreker at arbeidet skal være selvstendig. Dersom du skriver av tidligere oppgaver, eller kopierer fra internett, bøker e.l., blir dette ansett som fusk og meldt til Det humanistiske fakultet for videre forføyninger.

Emnet er normert til ti studiepoeng, dvs. et tredjedels semester. Veileder gir råd om litteratur og arkivarbeid. Er oppgaven litteraturbasert, bør en kunne forutsette at studenten setter seg inn i forskningslitteratur tilsvarende ca. 1000 sider. Er oppgaven kildebasert, avgjør veilederen omfanget av arkivarbeid/kildearbeid og tilrår nødvendig litteratur for å kunne gjennomføre et lite forskningsarbeid. Det forventes samtidig at studenten kan klare å finne fram relevant litteratur på egenhånd, for eksempel ved å søke i Oria, finne fram til den referanselitteraturen i historie (bibliografier, håndbøker) som biblioteket måtte ha og spørre om hjelp i biblioteket.

Fordypningsoppgaven er et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning av en faglærer. Hver student har krav på at læreren legger ned fem timers arbeid på hver oppgave; her er også inkludert lesning av utkast. Hver student bør forvente minst tre samtaler med lærer. Samtalene bør finne sted når tema avtales, ved levering av førsteutkast og før endelig innlevering. En del lærere vil holde et seminar for de studentene de veileder for å gi studentene en første innføring i temaene. Studenter som har fått tildelt veileder et tidligere semester samt har fått godkjent innlevering av førsteutkast, har ikke krav på ny veiledning.

Oppgaven vurderes av én sensor, intern eller ekstern. Veileder kan ikke være sensor. Sensor får tre arbeidsuker til å sensurere innleveringen.

Det er obligatorisk å levere et førsteutkast av oppgaven til veileder pr. epost. Dette utkastet må godkjennes av veileder for at endelig versjon av oppgaven skal kunne leveres. Pass derfor på at du tilfredsstiller kravene veilederen din stiller til førsteutkastet. Fristen for å levere førsteutkastet til veileder er **16. mars**.

Innlevering:

Frist for innlevering av endelig oppgave er **fredag 22. mai kl. 11:00**. Eksamensbesvarelsen skal leveres i Inspira. For mer informasjon om hvordan man leverer besvarelser i Inspira, gå til denne nettsiden:

<http://www.uio.no/studier/eksamen/inspera/hjemmeeksamen-innlevering.html>

På forsiden av besvarelsen din skal følgende informasjon føres på:

Emnekode, kandidatnummer (ikke navn), eksamensbesvarelsens tittel, institutt (IAKH) og semester, samt totalt antall tegn (ikke medregnet mellomrom). UiO-logo, illustrasjonsbilde og veileders navn er valgfritt, men vi gjør oppmerksom på at eksamensbesvarelsene blir printet ut i svart/hvitt og at flott grafikk i farger gjerne ikke ser så bra ut på sluttproduktet.

Kandidatnummer til emner ved UiO vil dere finne senest tre dager før innleveringsfrist i StudentWeb under "Se opplysninger om deg" og "Eksamensmelding."

Temaer for fordypningsoppgaven:

På de neste sidene følger en oversikt over forslag til noen temaer, samt de faglærerne som veileder HIS3090-oppgaver våren 2020. Vi anbefaler på det sterkeste å velge temaer fra katalogen, ettersom dette sikrer kvaliteten på veiledningen og sensuren. Du søker om veileder ved å fylle ut nettskjemaet som ligger på semestersiden for våren 2020.

Antikkens historie

Førsteamanuensis Knut Ødegård. epost: knut.odegard@iakh.uio.no

Det er mulig å skrive fordypningsoppgaver innen en rekke emner fra antikkens historie. I noen tilfeller vil det være mulig å arbeide direkte med originalkilder i oversettelse, i andre tilfeller dreier det seg mer om historiografiske emner. I begge tilfeller kan dette være en utmerket innføring til en senere masteroppgave innen antikken. Nedenfor er noen emner innen romersk historie antydnet, alle bør ytterligere presiseres i samråd med veileder. Det er også fullt mulig å velge andre emner ut fra interesser og forkunnskaper, i så fall anbefales det sterkt å ta kontakt med faglærer.

Tradisjonell religion under republikk og keiserdømme

Konsulembetet og religion
Spesifikke religiøse kulter og ritualer
De sibyllinske bøkene
Import av nye guder under republikken
Det romerske husalteret
Augustus og Pontifex maximus-embetet

Religionsskiftet i romersk keisertid

Paulus og jødene
Keiser Konstantin og kirkebygging

Politikk og administrasjon under republikken

Dictatorembetet
Tribunembetet og folkelig politikk
Hvor og hvordan foregikk valg i Roma under republikken?
Administrasjon av de første romerske provinsene

Keisertid

Prokonsulembetet under prinsipatet
Keiser Caligula og Senatet

Romersk byliv

Gatenett og byliv i Pompeii
Vannposter og vannforsyning i Pompeii

Offentlige bad i Pompeii og Ostia

Senantikken, europeisk tidlig middelalder og vikingtiden

Professor Ildar Garipzanov, e-post: ildar.garipzanov@iakh.uio.no

Oppgaver kan skrives på norsk eller engelsk innen en rekke temaer (se nedenfor). Det vil være mulig å skrive oppgaver basert på primærkilder i engelsk oversettelse, eller på sekundærlitteratur. I samråd med faglærer er det også mulig å velge andre emner innen senantikken, europeisk tidlig middelalder og vikingtiden, dvs. perioden fra ca. 300 til ca. 1050.

1. Senantikken (spesielt med fokus på kulturelle og religiøse endringer)

- Konstantin den store og moderne historiografi, f.eks.: *Was There a Constantinian Revolution?*
- utviklingen av biskopsmakt i senantikken, f. eks.: *Ambrose of Milan's Rebuke of Theodosius I in 390*
- pilegrimsreiser og hellige steder, f. eks.: *'The world is the book, and those who do not travel read only a page': The Origins of Pilgrimage to Jerusalem*
- hellige menn og klostervesen, f. eks.: *The Rule of St Augustine and its Late Antique Context*
- økumeniske konsiler i senantikken, f. eks.: *The Chalcedon Council (451) and Fifth-century Monasticism*
- grafiske symboler i senantikken, f. eks.: *Swastikas in Roman Catacombs: Contexts and Meanings*
- historieskriving i senantikken, f. eks.: *'History is nothing but a pack of tricks we play on the dead': Procopius' Secret History*
- hedninger og kristne i senantikken: f. eks. *Religious Interaction in Late Antique Aphrodisias*
- senantikken kultur, f. eks.: *'Football Hooligans' in Late Antiquity: Circus Factions and Violence in the Late Antique World*

2. Europeisk tidlig middelalder

- magi i tidlig middelalder, f. eks.: *Weather Magic in Carolingian Europe*
- historieskriving i tidlig middelalder, f. eks.: *A Man for All Seasons: Nithard as a Historian*
- ritualer og symbolsk kommunikasjon, f. eks.: *Staging Ritual in Sixth-century Gaul*
- karolingisk økonomi og demografi, f. eks.: *The Polyptique of Saint-Germain-des- Pres and the demography of the Carolingian Countryside*
- Karl den store: virkelighet og historiografiske myter, f. eks.: *Remembering Charlemagne in Late Ninth-century St Gall: Notker's Life of Charlemagne*
- Hoffkultur i den karolingiske verden, f. eks.: *Courtly Society at the Age of Charlemagne*
- karolingisk politisk kultur, f. eks.: *Oath-taking in the Reign of Charlemagne*
- Den karolingiske renessansen, f. eks.: *The Culture of Learning at Charlemagne's Court*

3. Vikingtiden

- Norge i vikingtiden, f. eks.: *'Navnet ble første gang skrevet ned i latinsk form, Nortuagia, ca 840': Academic Discourse and the Mised Public*
- Danmark i vikingtiden, f. eks.: *The Old English Orosius and the Danes c. 890*
- kristne misjoner i vikingtiden, f. eks.: *Ansgar in Birka: Myth and Reality*
- vikingtidens ritualer og symboler, f. eks.: *Ships and Symbolic Communication in the Viking Age*
- vikingtokt, f. eks.: *The Great Heathen Army in England (865–78) as a Social Phenomenon*

History of Climate - Surviving the Little Ice Age

Dominik Collet - dominik.collet@iakh.uio.no

The Little Ice Age (LIA) from approx. 1300-1800 brought a variety of challenges to the primarily agricultural societies of the early modern world. In recent years the current challenges of anthropogenic global warming have sparked additional interest in the way that historical societies have confronted, coped with and adapted to climatic changes (on a roughly comparable level of magnitude). Looking back in the future has increasingly inspired new integrated 'socio-natural' views of the human-environment-interaction (HEI). Students interested in this field might analyze:

- How have severe clusters of climate anomalies (1570s, 1690s, 1770s) interacted with historical, cultural and social developments?
- Which technological, political or scientific changes are (rightly or wrongly) attributed to the new ecological environment of the LIA?
- In which ways the affected societies, households and individuals managed to cope (or failed to adapt) to a changing environment. Which strategies and practices of survival proved particularly successful?
- Which narratives frame the LIA today and how do they inform/misinform our understanding of future challenges?

History of Disasters Facing Famine

Famine has been a constant companion of humanity throughout history. The physical and emotional trauma it wreaks is comparable to war, affects all parts of the society and can impact a population for generations. As a result it has always been a key event of history writing. Students interested in this field can study a range of famine events from the Great Famine of 1315-22, the Irish Famine of 1845-48, the political famines in 20th century Russia and China to the post-WWII famines of the developing world. They can engage with questions such as:

- What are the causes of (a specific) famine? Are they social, natural or socio-natural?

- Why do they occur so frequently in history and why did some affected societies fail to adapt?
- How did people perceive, respond and cope with famine? Are there specific 'ecologies/economies of survival'?
- Did famines initiate political, technological or scientific changes?

Cultures of Catastrophe

Natural disasters such as droughts, floods or earthquakes have always terrified and fascinated observers in equal measure. However, for historians these 'normal exceptions' to daily life offer unique opportunities. The way affected societies deal with disasters can reveal conflicts, inequalities and collective mentalities that otherwise remain hidden. Students in this field might explore individual disasters or a series/type of catastrophic events to answer questions such as:

- How did historical societies prepare or facilitate disaster?
- Are droughts, fires and floods natural, cultural or rather socio-natural phenomena?
- Who suffered and who benefited from catastrophic events?
- Is there a trend from a religious to a secular framing of disasters?
- Are there specific 'cultures of disaster' to cope with such extraordinary events?
- Why do past (and current) societies find it so hard to adapt to natural disasters?

Museum History From Cabinets of Curiosities to Public Museum

Museums belong to the oldest forms of cultural display in historical societies. They were established long before the first national institutions appeared in the 18th and 19th centuries and continue to occupy a central space in the cultural imaginations of today's increasingly connected societies. Master theses in this field might want to tackle questions such as:

- Why did the first public museums emerge in the 16th and 17th centuries?
- Is there a connection of early museums with the 'first globalisation' and the 'scientific revolution'?
- Who financed, supplied, visited and worked in these 'cabinets of curiosities'?
- How have non-Western objects been displayed in Western museums (and vice versa)? How is this changing?

Sex og sykdom i tidligmoderne tid

Stipendiat Susann Holmberg, e-post: susann.holmberg@iakh.uio.no

Sex og sykdom spilte en sentral rolle i det tidligmoderne (ca 1500-1800) samfunnet hvor det er mulig å utforske en rekke spennende problemstillinger. Det var få universitetsutdannede leger tilgjengelig og sykdommer fra vanlig forkjølelser til kreft, den norske radesyken og kjønnssykdommer preget folks

liv. Det ble utgitt en rekke legebøker mot slutten av 1700-tallet på dansk i forsøk på å spre 'riktig' kunnskap om medisin og helse som åpner for mange interessante spørsmål. Hva slags legemidler benyttet folks seg av i kampen mot sykdom og hva var anbefalt å ha i et 'hjemmeapotek'? Seksuallivet var strengt begrenset av lover, hvor all seksualitet utenom den mellom mann og kone var forbudt. Også den selvstendige seksualiteten i form av masturbasjon var ansett som et problem. Hvorfor var masturbasjon ansett som en helse- og samfunnsmessig trussel? I London ble det publisert en liste over prostituerte som jobbet ved Covent Garden, hva forteller denne om prostitusjon i perioden? Jeg veileder også i andre sosialhistoriske temaer. For eksempel: Hvilken rolle spilte presten i lokalsamfunnet utover det religiøse? Hva forteller innholdet i en svartebok om eieren og deres tid? Har du andre relaterte temaer du ønsker jobbe med, kan det selvsagt diskuteres nærmere.

På kant med samfunnsnormen: emosjonelle tema i nyere moderne historie

Førsteamanuensis Eirinn Larsen e-post: eirinn.larsen@iakh.uio.no

Jeg veileder gjerne oppgaver på «emosjonelle tema» i nyere moderne historie, knyttet til spørsmål som rus og rusbehandling, kjønn og kriminalitet, selvmord, abort, skilsmisse osv. Du kan for eksempel jakte på norsk-amerikaneren Belle Gunness (1859-1908?), en av tidenes største kvinnelige seriemorder; belyse endringer i norsk ruspolitikk gjennom historien til Sollikollektivet (1970), eller undersøke kapitler i selvmordets nyere nordiske historie. Andre aktuelle tema som jeg gjerne veileder på, er kvinners og jødernes næringsdrift i siste halvdel av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, det antirasistiske arbeidet i Norge belyst gjennom *Immigrant-kollektivet* (1978) eller om misogyni i ulike varianter. Det legges vekt på at du gjennom arbeid med primærkilder og relevant forskningslitteratur, bidrar til å utvikle kunnskap på et avgrenset felt under veiledning.

Dagbok fra 1700-tallet: Matros Trosner og den Store nordiske krig 1710-1714

Professor Hilde Sandvik, e-post: hilde.sandvik@iakh.uio.no

Professor Finn Erhard Johannessen, e-post: f.e.johannessen@iakh.uio.no

En 800 siders illustrert dagbok, skrevet av en ung matros tidlig på 1700-tallet reiser mange spørsmål. Det var trolig bondesønnen Daniel Danielsen Trosnavåg (1689-1741) fra Bokn ved Karmøy i Ryfylke som førte denne dagboka. Som utskrevet matros, 21 år gammel, opplevde han store sjøslag, pest i København og krakilske offiserer. Han noterte hendelser fra livet om bord og om de mange ryktene som gikk. Innimellom skrev han av en rekke bøker om alt fra geografi, historie, mytologi og runer. Dagboka er nå utgitt i modernisert språkdrakt. Dagboka reiser en rekke spørsmål av alt fra militærhistorie til lærdomshistorie. Med dagboka som hovedkilde foreslår vi en rekke oppgaver om temaer som:

- Autodidakter på 1700-tallet: Hvor lærte de å tegne og skrive? Hvilke kunnskapskilder?
- Disiplin i marinen. Hva og hvilke reaksjoner?
- Helse, kost og ernæring i krigstid.

- Pesten i København og på flåten i 1711
- Utskrivingen av matroser under Store nordiske krig
- Sjøslag og vaktoppdrag, skipstyper
- Krig og pest: Varsler og endetidsvisjoner
- Informasjon og desinformasjon i krigstid. Rykter og nyheter.
-

En rekke andre oppgaver er mulige.

Se lenker til

- Originalkilden: <https://www.arkivverket.no/utforsk-arkivene/norges-dokumentarv/matros-trosners-dagbok-1710-1714>
- Ny utgave: <https://www.fagbokforlaget.no/For-kongen-og-fl%C3%A5ten/I9788245021509>

1.Stemmerett for fattige? Hvem mistet stemmeretten i Aker i 1900?

Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

I 1919 opphevet Stortinget en bestemmelse som var kommet inn i Grunnloven i 1898 da menn fikk allmenn stemmerett: Bidrag fra fattigkassa skulle føre til suspensjon av stemmerett inntil bidraget var tilbakebetalt. Historiestudenter fra UiO viste i bacheloroppgaver i forbindelse med 2013-jubileet hvordan bestemmelsen ble praktisert. Her er det mer å utforske og i samarbeid Oslo Byarkiv foreslå vi en eller flere oppgaver basert på de som var strøket fra valgmanntallet for Vestre Aker i 1900. Hva hadde disse fått av fattigkassa?

<https://www.hf.uio.no/iakh/forskning/prosjekter/2013-prosjektet/publikasjoner/>

2.Fattigdommens historie i Oslo

Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

Oslo Byarkiv har en rekke kilder til Oslos historie, også historien om de fattige. Byarkivet har tidligere publisert en rekke oppgaver som bachelorstudenter i historie fra UiO har skrevet, samt kilder. Byarkivet vil gjerne ha flere studenter til å arbeide med dette materialet. Se tidligere bacheloroppgaver på nett:

<http://blogg.oslobyarkiv.no/blog/category/prosjekter/fattigdom/>

Debatt om fattigdom

I aktstykkene, eller de ulike kommunestyreforhandlingene fra 1837 og fram til i dag finner man framlegg, saksdokumenter, vedtak og møtereferater. Møtene gir innsikt i kommunens praksis og ulike strømninger i samtida. Sak 3/1873 er et eksempel på en sak der spørsmålet om fattigpleie og synet på fattige løftes fram gjennom avslutningen av et flereårig komitéarbeid som blant annet resulterte i Eilert Sundts bok om *Fattigforholdene i Christiania*. Hvem var de ulike aktørene og hvilke syn på fattigdom og fattigforsørgelse kommer fram av diskusjonene?

Fattigvesenets hjemstavnshør, Kristiania

Hjemstavnshør av fattige for årene 1878-1930 er et massemateriale av stor sosialhistorisk verdi. Opp mot 200.000 fattige ble forhørt i Kristiania for å avklare hvem som skulle betale for fattigstøtten. For perioden 1881-1916 finnes det personregister til hjemstavnshørene. Forhørene er tidvis detaljerte og åpner for å undersøke mange problemstillinger knyttet til

fattigdom, for eksempel organiseringen av fattigstøtte, årsaker til hjelpebehov, hjemstavnrett- og tvang, mobilitet, hjemsendingen av svenske innvandrere i Kristiania, ugifte mødre som fødte på fødselsstiftelsen, de fattiges sosiale bakgrunn og yrkesliv.

Fattigvesenets journalsaker, Aker

Tilsvarende finnes hjemstavnsaker for Aker for 1870-1894. De inneholder i større grad enn for Kristiania hjemstavnstvister med blant annet rettskjennelser og attester fra arbeidsgivere om hjemstavn som gir innblikk i dragkampen mellom fattigmyndighetene i Kristiania og Aker om hvem som skulle understøtte de fattige. Kildene kan brukes til å undersøke forholdet mellom byen Kristiania og landkommunen Aker der forsørgelsen av de fattige sammen med boligspørsmål var en sentral konflikt fram til sammenslåingen i 1948.

Fattigvesenet, kontoret for utsatte 1, 2 og 3

Fattigvesenet hadde som mål at understøttelsen skulle være så billig som mulig og være minst mulig i form av pengestøtte. En viktig del av understøttelsen var derfor utsetting til privat pleie. I protokollene fra Kontoret for utsatte finner vi innførsler over de bortsatte barna, gamle og sengeliggende, umyndige og sinnssyke. Hvem var de bortsatte, hva var årsaken til bortsettingen og hvor ble de plassert? Kan man se et mønster i sosial bakgrunn, årsaker til understøttelse eller behandling? I enkelte tilfeller finnes det personlige brev, klager eller attester vedlagt. Hva slags innblikk gir de i de understøttedes vilkår?

Beretninger, møtebøker og understøttelsesprotokoller Kristiania og Aker

Enkelte fattigdistrikter fulgte i perioder Elberfeldtsystemet, et reformtiltak der det ble lagt vekt på forebyggende hjelp. Eilert Sundt var en som ivret for denne understøttelsesmodellen. Hvordan ble systemet gjennomført i Aker og enkelte Kristiania-distrikter? Hva slags ulike syn på de fattige kommer fram og hva slags understøttelse fikk de?

Tvangsarbeidsanstalten Prinds Christian Augusts Minde

Tiggere, løsgjengere og drikkfeldige personer skulle med bakgrunn i 1863-loven dømmes til tvangsarbeid. Loven ble erstattet av Løsgjengerloven som ble iverksatt fra 1907. Arkivet fra tvangsarbeidsanstalten inneholder vitneavhør og dommer fra perioden 1882-1906. Kilden gir muligheten til å undersøke myndighetenes praksis ovenfor de som fattigloven anså som uverdige fattige, samt innblikk i de arrestertes egne forklaringer og livsvilkår. Det er mulig å studere praksis over tid eller gjøre grundige undersøkelser av enkeltsaker.

Helserådet (Sunnhetskommisjonen)

Sunnhetsloven (Lov om Sundhedscommissioner og om Foranstaltninger mod epidemiske, endemiske og smitsomme Sygdomme) av 1860 bestemte at det skulle opprettes Sunnhetskommisjoner i alle landets kommuner. Fra 1905 ble kommisjonene kalt helseråd. I disse kommisjonene var både eksperter, representanter fra myndighetene og legfolk representerte, og fra [1931](#) minst én kvinne. Loven overførte myndigheten i helsespørsmål fra politi til offentlige leger, og representerte et paradigmeskifte fra fokus på individet til samfunnsorientering. Arkivet er omfattende og med en rekke ulike avdelinger. Materiale som egner seg til bacheloroppgave kan være:

Kommunens boligtilsyn: Kristiania helseråd/Oslo helseråd, avdeling for bolighygiene (Nanna Broch var ansatt her). Arkivet gir utfyllende opplysninger om boligsituasjonen og da særlig arbeiderstandens boligforhold).

- Prostitusjon (blant annet en historisk rapport 1880, registrering av venerisk syke)

- Sykdom, død etter menighet (område), yrke, alder gir innblikk i sosiale forskjeller og sammenheng mellom sykdommer og dødelighet ift boligforhold, epidemiske sykdommer, spedbarnsdødelighet.
- Matkontroll
- Bedriftskontroller/industrikontroll, inkludert rapporter om omfanget av barnarbeid.

Arbeiderminner

Historikeren Edvard Bull tok initiativ til å intervjuere eldre arbeidere i årene 1950-1962. Intervjuene og innsamlingen av livsløpshistorier av eldre Kristiania/ Oslo-arbeideres minneberetninger var et forsøk på å «korrigere historiens classeskjevhet» og gi stemme til de som ellers var skriftløse. Kilden er i hovedsak maskinskrevet og inndelt etter yrke. Livsløpshistoriene spenner fra fortellernes barndom til voksne liv og gir muligheter for analyse av ulike perspektiver på barnarbeid, møtet med fattigvesen, sult, sosiale forhold og slektsbakgrunn, samt deltakelse i arbeiderbevegelsen og ulike betraktninger på eget liv.

3. Tingbokprosjektet

Hilde Sandvik, epost hilde.sandvik@iakh.uio.no, tlf. 22 85 57 41

Er du interessert i 1600- og 1700-talls historie? Da anbefales oppgaver basert på rettsprotokoller, *tingbøkene*, sammenholdt med lover. Tingbøkene for store deler av landet er skrevet av for kortere og lengre perioder (bl.a.Hordaland, Rogaland, Finnmark , Drammen, Solør og Østerdalen, Gudbrandsdalen). Tema kan for eksempel være familie og ekteskap (saker om arv, eiendom m.m.) seksualitet (leiermål), ulydighet mot myndighetene (for eksempel skyssnekt). Se hjemmesiden for Tingbokprosjektet:

<https://www.hf.uio.no/iakh/tjenester/kunnskap/samlinger/tingbok/>

Europeisk historie på 1800- og tidlig 1900-tallet

Ulrike Spring, epost: ulrike.spring@iakh.uio.no

Mine forskningsfelter er polarhistorie, vitenskapelige ekspedisjoner, reiseliv, museer. Geografisk fokuserer jeg på Norge, det europeiske Arktis og det østerriksk-ungarske monarkiet. Jeg veileder også gjerne andre temaer innen europeisk historie på 1800- og tidlig 1900-tallet enn de som jeg nevner under. Ta gjerne kontakt for å diskutere forslag, også når de omfatter andre europeiske land.

Ekspedisjoner: vitenskap og oppdagelse

På 1800-tallet ble mange ekspedisjoner sendt ut i verden. Kunnskapen om verden økte. De ”hvite flekkene” på verdenskartet ble stadig færre. Likevel fantes det fortsatt ukjente områder, særlig de polare områdene med nord- og sydpolen. Spørsmålet er hvorfor og hvordan ekspedisjoner til Arktis, men også til andre deler i verden, ble gjennomført, fra de første planene og finansieringen til formidlingen i etterkant. Ofte var ekspedisjonene tett knyttet til den voksende nasjonalismen i Europa, men de var også en sentral del av den økende vitenskapelige institusjonaliseringen. Ekspedisjon, nasjonsbygging og vitenskap sto altså i tett sammenheng. Materialet du kan bruke er for eksempel trykte kilder som aviser og tidsskrifter, samt arkivmateriale.

Mulige temaområder er:

- ekspedisjoners betydning for nasjonsbyggingen
- ekspedisjoner og vitenskapelig kunnskap
- den offentlige mottakelsen av ekspedisjoner
- vitenskapelige samlinger i museer
- gjennomføring av ekspedisjoner

Reiseliv og turisme

Masseturismen som vi kjenner i dag er et fenomen fra 1800-tallet. Industrialiseringen førte til etablering av ny infrastruktur som tog og dampskip: Det ble raskere og enklere å komme seg til ulike områder i verden. Fritid ble et viktig konsept og turoperatører begynte å tilby reiser for ulike behov. Å reise betyr også å danne seg bestemte bilder av andre kulturer og land: 1800-tallets turistreiser og reiselitteratur bidro til å lage bestemte bilder av ”de andre” som fortsatt kan spores i dag. Dette er altså et tema som åpner for ulike vinkler og problemstillinger. Materialet du kan bruke er for eksempel arkivmateriale fra historiske hoteller og turoperatører, trykte reisebeskrivelser og guidebøker, bilder og avisartikler.

Mulige temaer er:

- framstillingen av Norge eller andre land i reiselitteraturen og reisehåndbøkene
- framstillingen av ”de andre” i reiselitteraturen
- framstillingen av det norske (eller andres land) landskapet
- utviklingen av turismeinfrastruktur: transport og hoteller
- utviklingen av reiselivsindustrien: turoperatører og foreninger

Museumshistorie og historiebruk i museer

Museer er steder hvor kunnskap samles inn og formidles. Mange museer som finnes i dag i Europa ble grunnlagt i løpet av 1800-tallet og første del av 1900-tallet. De forteller oss om

hva samfunnet mener er viktig å bevare og hvordan fortiden tolkes til en gitt tid. De er altså sentrale aktører i å skape bestemte forestillinger om oss og vor fortid (og framtid). Fokuset i fordypningsoppgaven bør helst være på historiske museer. Hvis du er interessert i å undersøke litteraturmuseer (museer som er dedikert til en bestemt forfatter eller til litteraturhistorie mer generelt), kan du dra nytte av det internasjonale forskningsprosjektet *TRAUM – Transforming Author Museums*. For mer informasjon se <https://traum.hisf.no/>

Mulige temaer er:

- diskusjoner rundt grunnleggelsen av spesifikke museer
- diskusjoner rundt spesifikke (gjærne kontroversielle) utstillinger i mediene
- framstillingen av historie i historiske utstillinger
- framstillingen av historie i museets formidlingsmateriale tidligere og i dag

Materialet du kan bruke for disse temaene er arkivmateriale, trykte kilder som aviser og brosjyrer, bilder og gjenstander.

Empires in Flames: A Global History of World War II

Førsteamanuensis Patrick Bernhard, patrick.bernhard@iakh.uio.no

History of World War II; 20th Century Global History; 20th Cultural and Military History;

World War II transformed the world, Ethan Mark has recently noted, but how does the world figure in our understanding of WWII? Historical accounts of the conflict often remain entrenched in Eurocentric and nation-centered frameworks that largely ignore its global dynamics. I would like to shift the usual geographic focus of the conflict from Europe and the Pacific to the borderlands of the British, Italian, French, Japanese, and Soviet empires as these experienced much of the fighting during the conflict. The general idea is that World War II cannot be described as a military conflict that took place solely between Allies and Axis forces. Rather, the years between 1939 and 1945 saw revolutions, civil wars, anticolonial struggles, collaboration, and major geopolitical policy shifts between and within numerous societies across the globe. I am looking for interested students who want to explore phenomena such as wartime mobilization, sexualized war violence, and decolonization. A wide variety of research themes are possible here, in the following I have limited myself to indicating just a few, but please feel free to suggest other topics you would like to work on!

Voices from the Sand: An Oral History of the North African Campaign 1940-1943

Much has been written about the Desert War. Many former generals and scholars have delved deep into tactics and operations during the North African Campaign, yet we still know little about how ordinary soldiers experienced the fighting, and how they made sense of it in their private lives. Luckily, both in Britain and the U.S. hundreds of veterans have been interviewed since the 1970s. These interviews, most of them made available online to researchers either as transcripts or audio files, offer fantastic insights into commemoration at the personal level and how these private accounts relate to or clash with mainstream public commemoration of the war after 1945. Thus, the Desert War is an ideal topic for any student who is interested in exploring the possibilities of oral history and the history of memory in her/his thesis.

Possible topics may include, but are not limited to:

- Treacherous Italians, noble Germans? How British and American soldiers viewed their Axis enemies
- A war without hate? The North African Campaign and the problem of war crimes
- Conventional war or colonial war? Race, ethnicity, and the local populations

Casablanca is Calling: Cinematic Representations of the North African Campaign

The Desert War did not only leave us with the rusted remains of thousands of tanks and trucks in the barren desert but also with numerous war movies that after 1945 depicted the heavy fighting in often sensational and heroic ways. Particularly in post-war West Germany, Italy, and Britain there seems to have been a great demand for movies that showed a different kind of World War II: a campaign fought in an exotic colonial setting and one that seemed to completely lack the horrors that otherwise characterized the war, in particular in the so-called bloodlands of Eastern Europe and China. Indeed, conventional wisdom holds that the Desert War was a ‘clean, straight, dispassionate war with no Gestapo, no persecuted civilians, no ruined homes.’ In the empty desert, it is argued, generals and soldiers on both sides could completely focus on doing their job, that is tactics and operations, and stick to generally accepted forms of conventional warfare; to observers the war was ‘a matter of straight fighting’ in which tanks played a central role. Students are encouraged to discover and analyze the various meanings these post-war cinematic representations of war acquired for British, West German, and Italian societies. Students will thus engage with themes such as the coming to terms with the past after 1945, reconciliation across former enemy societies and colonialism and decolonization, but also more fundamentally with the blurring lines between fictional and non-fictional historical narratives.

Introductory reading:

Thomas Zeiler, *Annihilation: A Global History* (New York: Oxford University Press, 2011).

Gerhard L. Weinberg, *A World at Arms: A Global History of World War II* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).

20th Century European History; History of World War II; Holocaust and Genocide Studies; 20th Century Social and Economic history; Labour History

Kim Christian Priemel (Førsteamanuensis), k.c.priemel@iakh.uio.no

I welcome papers both in Norwegian and in English.

The Age of World Wars and the History of Genocide

The twentieth century is rightly infamous for assembling two world wars, the so-called Cold War and various genocides, ranging from the massacres in colonial Africa and the Armenian case in 1915 to “ethnic cleansing” in Ex-Yugoslavia in the 1990s, with the Holocaust as the

most widely known example. The question if and why the century was particularly violent, which causes contributed to protracted conflicts, and what these say about modernity have preoccupied historians over the past seven decades while the complexity of these processes vexes researchers to the day: the Holocaust, for instance, showed very different dynamics in different places at different times, evidently involving different protagonists and often defying easy categorisations. Likewise, the question whether or not Germany and Austria “caused” World War I still invites heavy controversies.

I welcome papers on any issue falling within this broad thematic field, ranging from case studies of individual conflicts – say, the links between colonial rule and genocide, the German occupation in the two world wars, or the dissolution of Yugoslavia and the ensuing conflict(s) – to broader questions which tackle themes such as the history of state sovereignty, territoriality, concepts of modernity and rationality. Research on post-conflict strategies such as compensation, restitution, reconstruction, criminal trials of perpetrators, reconciliation, etc., is also invited. Suggestions from students are highly encouraged, and I will be happy to discuss your ideas and help you develop them.

Modern Business and Labour History

If the 2008 financial crisis has had any positive effects at all, it may be the fact that it has rekindled interest in the history of capitalism. Over the past years many books have been published questioning the – possibly alleged, possibly real – hegemony of neo-liberalism and depicting the flaws within so-called free market economies. Such questions, however, require profound research into the workings of capitalist economies. This can be done on the usually macro-historical level of historically-minded economists or with a micro-historical methodology that is of particular interest to historians. Why are companies established, how do they operate, and why do they succeed or fail? Which decisions are being made by whom? How do management and the workforce interact? What does labour actually mean in different historical contexts? And how do enterprises interact with other sphere of society – politics and culture, sport and law, etc.?

Papers may deal with the histories of individual companies, with industries from shipbuilding to book publishing, with trade unions, or with matters of consumption. Analyses of lobbying practices or corruption scandals are as welcome as those of technological innovation and advertisement strategies.

Modern Legal History

Legalisation is one of the big secular trends of the modern age: the scope of what is covered by legal procedure has been continuously growing over the past 300 years. This is particularly important as the law is the means by which societies both describe what they want to be and what they actually are. Constitutions define whether or not states are republics, democracies, monarchies, etc., whereas criminal codes determine what is deemed illegal (and thus illegitimate) while also showing that not everyone adheres to these definitions: murder is outlawed in all states but the fact that there are murder trials shows illustrates the gap between aspirations and facts. Still, not everything that is deemed illegitimate, illegal, or merely dangerous, is also illegal. And not everything that is illegal is necessarily criminal. In other words, the law is always the product of social negotiations and therefore a mirror of society. As such it is of acute interest to historians. Analysing parliamentary debates on law-making or international treaties which do the same beyond nation states, looking at criminal or civil proceedings in the courtroom, or tracing the genesis of arguments in the works of legal scholars help us understand how societies conceive of themselves. Students are invited to

come up with ideas of their own – e.g., the debates about decriminalisation of abortion, post-World War II trials of so-called collaborators, the internationalisation of environmental law, etc. –and to develop them further with my help.

Social and Cultural History of the Modern Middle East, 19th-21st Century

Førsteamanuensis Toufoul Abou-Hodeib, e-post: toufoul.abou-hodeib@iakh.uio.no, kontor NT 426

Religion, wars, and misery. This is what the Middle East is most known for today. But despite a turbulent and often bloody history, the richness of life on the social and cultural levels cannot be summed up in headlines. In the age of globalization, the Middle East cannot be understood in isolation either. Historically, travellers, pilgrims, occupiers, and cultural exchanges shaped the region. From the 19th to the 21st century, the Middle East also experienced several forms of governance: the Ottoman Empire until World War I, followed by French and British colonialism, and finally independent states after World War II. At the same time, social and cultural forms of expression took shape in the public sphere in negotiation with institutions of the state and changing political identities. The many revolutions of the 19th-21st century were accompanied by music, art, graffiti and public debates. Up to today, changes in class structures go hand in hand with new political forms, and cultural expression brings together global trends with local languages and forms of communication.

I supervise topics that deal with the following general questions: What is the interplay between political identity, social forms, and cultural expression? How has the Middle East been imagined by outsiders? How was the region shaped between internal forces and external influences? How do various political movements and civil society projects relate to their social contexts? Possible themes include:

- Travelers, pilgrims, and tourists
- Sectarian relations and identities
- Ottoman reforms
- Arab political identity under the Ottomans
- State formation in the 20th century
- Arabism, nationalism, and transnationalism
- Struggle over religious heritage (for example, Jerusalem)
- Revolutions and uprisings past and present
- French and British colonialism and modes of governance

- Folklore, popular culture, and national identity
- Art and popular culture in the age of globalization
- Political movements and the question of class
- Orientalism, Occidentalism, and self-representation

Other topics on Middle East history can be discussed. Supervision and writing in Norwegian or English.

The Missing Peace. Konflikt og stormaktspolitikk i Midtøsten

Professor Hilde Henriksen Waage: h.h.waage@iakh.uio.no

Midtøsten er preget av krig og konflikter som virker uløselige. Utallige forsøk på å løse de ulike konfliktene er gjort, men de har med noen få unntak vært helt mislykket. Hva har skjedd under fredsforhandlingene? Hvorfor har så godt som samtlige forsøk på å skape fred mellom Israel og de omliggende arabiske statene vært mislykket?

Forslag til temaer for oppgaver:

USA og Israel på 1980-tallet
Israelsk utenrikspolitikk fra 1970-tallet (må kunne hebraisk)
USA og Libanon på 1980-tallet
USA og Israels invasjon av Libanon i 1982 og dets konsekvenser
USA og Irak fra 1958
USA og Egypt etter Camp David-avtalene i 1978 og 1979

Dangerous Liaisons. The Triangular Drama between the United States, Israel and Iran, 1953-1984.

Professor Hilde Henriksen Waage: h.h.waage@iakh.uio.no

Etter opprettelsen av Israel i 1948 hadde den nye jødiske staten, få, om noen, venner i Midtøsten. Israel hadde heller ingen fast stormaktsalliert. Samtidig som Israel arbeidet for å få USA som sin nære stormaktsallierte, var Israel var på jakt etter alliansepartnere i Midtøsten. Israel kom til å opprette nære forbindelser med Iran, Tyrkia og kurdiske folkegrupper i sin s.k. periferipolitikk. Samtidig ønsket USA å legge om sin politikk overfor landene i Midtøsten og satse på å inngå allianser med de landene som lå nær Sovjetunionens grense. Hva slags forhold ble etablert mellom disse landene fra 1953-1984, og hvordan ble det etablert? Hvordan og hvorfor ble denne politikken til? Hva slags forbindelser og allianser ble skapt, og hvilken betydning fikk dette på utviklingen av landenes forhold til hverandre?

Forslag til tema for oppgaver:

USA og Iran på 1960-tallet

USA og Iran på 1980-tallet

USA og Tyrkia fra 1960-tallet

USA og Israel fra 1970-tallet

Israelsk utenrikspolitikk fra 1970-tallet (må kunne hebraisk)

USA og kurderne fra 1960-tallet

The History of Humanitarianism

Associate professor Daniel Roger Maul: daniel.maul@iakh.uio.no

During the entire 20th century humanitarian aid operations have been an increasingly important reality of international life as well as a permanent presence in public debates in many countries. Both as a historical phenomenon and as a discourse humanitarianism reflects processes of globalization and webs of relationship between states and non-state actors around the globe. Historians of humanitarianism can approach this phenomenon with a set of basic questions: Why do people help other people across borders in a given historical context? What role do individual or group-specific motives play in relation to the structural conditions under which aid is rendered? What significance can we attach to cultural, political or socio-economic factors, to religious and secular thinking? A broad set of historiographical methodology ranging from social and cultural to global and transnational history approaches can be applied in order to answer these questions. In doing so the history of humanitarianism relates to many other fields of historical interest: the role of religion in modern societies, the history of imperialism, decolonization and the post-colonial relationship between the “West” and the “Global South”, the role of mass media etc. Potential thesis projects can accordingly be developed from a broad range of fields, they can focus among other topics on single aid operations, on organizations or institutions etc.

- The Biafran War in Norwegian newspapers
- The Norwegian Red Cross during the Second World War
- Islamic Relief
- The Nordic countries and anti-apartheid in the UN

Neither the list of potential topics nor the fields of possible supervision is meant to be comprehensive. I am happy to accept thesis proposals from other areas related to my broader fields of expertise which are located in the area of global and international history, the history of international organizations, the history of transatlantic relations, of decolonization and the history of international peace movements, of (social) human rights and development. Students are invited and should feel completely free to approach me with their own proposals and ideas. 2017 language of supervision and writing will be English.

Popular culture and society in the 20th century

Førsteamanuensis Klaus Nathaus, e-post: Klaus.nathaus@iakh.uio.no

Youth: its classification, governance and experience

In the course of the 20th century, youth came to be regarded as a generational cohort of people that share a particular lifestyle, command consumer power and harbour a political potential. Social scientists played a major role in the ‘invention’ of youth particularly after the Second World War. Their knowledge was (and still is) used by both state authorities to educate, support or police adolescents and by the young themselves, who learned to conduct themselves as members of one generation. A bachelor thesis in this field of research may focus on youth policy since the 1950s in view to the changing perception of young people, or it may concentrate on youth milieus, subcultures or lifestyle tribes with the question how scholarly or public knowledge about youth shaped their experience. In other words, how did the young develop a generational consciousness? A thesis may be based on historiographical research literature, or may involve primary sources such as youth media (magazines, broadcasting, movies) and social scientific studies on youth that were published during the research period. Recent historiography on the topic allows to define a feasible case study and to develop fruitful research questions. For an introduction to the topic see the textbook of Melanie Tebbutt, *Making Youth: A History of Youth in Modern Britain*, Basingstoke: Palgrave 2016, and Bart van der Steen, Knud Andresen, eds., *A European Youth Revolt: European Perspectives on Youth Protests and Social Movements in the 1980s*, Basingstoke: Palgrave 2016.

Theses may be written in English or Norwegian, and local projects making use of Norwegian literature and sources are encouraged.

Visions of the city: the rise and fall of social housing/the making of the ‘creative city’

Social historians have often focused on cities to study up-close the impact of larger social processes like (de-)industrialisation or the establishment of the welfare state on ‘ordinary’ people’s social relations. Social housing, which after relatively modest beginnings in the early twentieth century was in Western countries expanded considerably after 1945 before the initial enthusiasm and state investment declined in the 1970/80s, is one possible topic to study in detail the making and experience of society, the more recent gospel of the ‘creative city’ (and the accompanying privatisation of housing) another. Focusing on town planning and housing policy, a bachelor thesis could study the visions of society such planning entailed and assess their consequences for people’s lives. There is a rich historiography on social housing in particular which should make it relative easy to define a feasible and fruitful project. Students may start from the introduction by Shane Ewen, *What is urban history?*, Cambridge: Polity Press 2016, and/or the older book by Alison Ravetz, *Council housing and culture: the history of a social experiment*, London: Routledge 2001. The polemical article by Jamie Peck, *Struggling with the creative class*, in: *International Journal of Urban and Regional Research* 29, 4 (2005), 740-770, opens up perspective on the ‘creative city’. Annual bibliographies published in the leading journal ‘Urban History’ offer a readily accessible overview of the field of research.

Theses may be written in English or Norwegian, and local projects making use of Norwegian sources are strongly encouraged.

Lost in translation? Transfers of popular culture (to Norway)

Popular culture crossed national borders and was adapted to local contexts of production and consumption. One example is association football, which by the time of its global export in the late 19th century had become a working-class sport in Britain, its country of origin, while it was often adopted abroad first by middle-class cosmopolitans. Another case in point is movies that were dubbed and edited and subsequently acquired new meanings. A great number of studies on “cultural Americanisation”, among them Victoria de Grazia’s “Irresistible Empire” (2006), Karl Miller’s “Segregating Sound” (2010) or the contributions to the special issue of *European Review of History* 20:5 (2013) on “Europop” may offer inspiration for a viable project.

Theses may be written in English or Norwegian, and local projects making use of Norwegian sources are strongly encouraged.

Creative Labour: work in twentieth-century cultural industries

Popular content from pop music to television shows is created by people who, in some form or other, get paid for their efforts. While they may seek creative autonomy, they share with “ordinary” workers a dependency on means of production, the competition on labour markets and risks such as unemployment and poor health. Cultural workers from musicians to Hollywood screen writers have formed professional bodies and trade unions to cope with risks collectively, and they are said to have developed a particular ethos of self-actualisation and entrepreneurialism that is regarded to be heralding the future of post-industrial work more generally. Work in the cultural industries is widely debated in the social sciences by authors like Luc Boltanski and Eve Chiapello, Richard Florida, David Hesmondhalgh and Matt Stahl. (For an introduction to the topic, I recommend James Kraft’s “From Stage to Studio” (1996) and Williamson/Cloonan’s “Players’ Work Time” (2016).) Informed by this Anglo-American research, a closer look at deposits of the Norwegian musicians’ union (Norsk Musikerforbund) held at Arbeiderbevegelsens Arkiv in Oslo may provide insights into, for instance, the local impact of the transition from “silent” to sound film on musicians’ working lives and trade union policy from the 1920s to the 1930s.

Theses may be written in English or Norwegian, and local projects making use of Norwegian sources are strongly encouraged.

Norge og Norden: internasjonal politikk, konflikt og konfliktløsning.

Ada Nissen, postdoktor. E-post: a.e.nissen@iakh.uio.no

Mine forskningsinteresser inkluderer internasjonal konflikt og konfliktløsning, samt norsk og nordisk utenriks- og utviklingspolitikk. Jeg er opptatt av samspillet mellom det nasjonale/regionale og det internasjonale, og hvordan det internasjonale samfunnet håndterer og forsøker å løse ulike konflikter. Min tilnærming til begrepet konflikt inkluderer både konflikt i betydningen «krig» og større, mer overhengende konflikter som for eksempel skjev fordeling av økonomiske ressurser (rikdom/fattigdom/bistand).

Min egen forskning har omhandlet Norges rolle som megler i internasjonale konflikter, blant annet i Guatemala, Midtøsten, Sri Lanka og Sudan. For tiden er jeg med på forskningsprosjektet Statoils historie (1972-2022) hvor jeg arbeider med et underprosjekt om Statoils samfunnsansvar (CSR-strategi). Jeg kan dermed veilede bacheloroppgaver om Norge og Nordens rolle i konfliktløsningsprosesser og bistandsprosjekter, såvel som oppgaver om

bedrifters samfunnsansvar i utviklingsland. Herunder kommer også temaer som stormaktspolitikk, menneskerettigheter og "business ethics» (hvilket ansvar har store multinasjonale selskaper overfor befolkningen i land de opererer i?).

På HIS3090-nivå er det for eksempel mulig å undersøke norsk(e)/nordisk(e) bidrag til løsning av en enkelt konflikt, bistandspolitikk overfor et mottakerland, eller et multinasjonalt selskaps CSR-strategi i en bestemt periode eller overfor et bestemt land.

Oppgavetemaer kan inkludere:

- * Norske bidrag til fredsprosessen i Colombia
- * Hva skjedde etterpå? Norsk oppfølging av fredsprosessen i Guatemala (bistand)
- * Likheter og forskjeller mellom norsk og svensk politikk overfor konflikten mellom Israel og palestinerne
- * Oljeselskapet Shell i Nigeria: Krise og forsøk på opprydding
- * Statoils miljøprofil: endring over tid
- * Statoils menneskerettighetsprofil: endring over tid
- * Horton-saken: Statoil og korrupsjon i Iran (business ethics, forskjell mellom standarder for virksomhet hjemme og ute). Endringer i Statoils standard/internkultur før og etter Horton.
- * Fiskeriprojektet Cey-Nor i Sri Lanka (1967-1981).

Studenter må også gjerne komme med egne oppgaveforslag.

Det nyrike Norge

Professor Einar Lie, e-post: einar.lie@iakh.uio.no

Jeg veileder gjerne oppgaver knyttet til Norges møte med oljerikdommene. Tematisk vil dette dekke for eksempel hvordan oljerikdommene er blitt forsøkt håndtert fra start av, hvordan rikdommen har preget levestandard og velferd, sosial og økonomisk politikk, og ikke minst vår selvforståelse.

Arbeidsmessig vil de fleste oppgavene kunne gjennomføres ved bruk av åpne kilder, i første rekke forskningslitteratur, politisk og andre former for offentlig debatt, og medieklipp.

Mulige oppgavetemaer kan være:

1. Statoil og pionerfasen. Statoil var på 1970-tallet aktivt brukt som politisk redskap i fornorskningspolitikken på sokkelen, og det sto sterk strid om selskapet. Arbeiderpartiet sto Statoil nært, mens en rekke Høyrepolitikere kritiserte selskapets rolle sterkt. I 1983, under Willochs regjering, fikk det sin betydning redusert. En oppgave kan ta for seg debatten om Statoils politiske innflytelse, slik den spilte seg ut den gangen, og til dels er videreført i memoar- og forskningslitteraturen.
2. Tre oljeselskaper blir ett. På syttitallet vedtok politikerne at vi skulle ha tre separate selskaper: Det statlige Statoil, det halvoffentlige Norsk Hydro, og det private Saga. Dette endret seg da Hydro kjøpte Saga, Statoil ble delprivatisert, og siden overtok Hydros oljevirkosomhet. Alt dette skjedde på initiativ fra oljeselskapene, ikke

politikkerne. Hvordan begrunnet politikkerne de vedtak som måtte til for å få gjennomført endringene? Hva sier dette om maktfordelingen i politikken?

3. Oljeselskapene og lobbyvirksomheten, fra 1970-tallet til i dag. Flere oppgaver er mulig, det er mye tilgjengelig sekundærlitteratur.
4. Leverandørindustrien. Norge har bygget opp en stor og avansert leverandørindustri til oljevirkosomheten. Ingen OPEC-land har gjort dette; der lever man direkte av oljeinntektene, uten å være særlig opptatt av at den skal hevde det teknologiske nivået og få ringvirkninger. Hvorfor har Norge hatt en annen utvikling? Hva skyldes bevisst politikk, og hva skyldes høy kompetanse og driftighet i norsk industri. (Mange mulige oppgaver.)
5. Klimadebatten og oljevirkosomheten. Hva har vært partienes holdning til oljevirkosomheten, utvinningstakt og produksjon i lys av klimaproblemene? Har klimaproblemene virket inn på de konkrete planene for oljeproduksjon, eller har man unngått å diskutere tiltak som ville rammet denne viktige inntektskilden?
6. Lønnsnivået i oljevirkosomhet. En offshore oljearbeider tjener nå over, mange langt over, en million kroner i året, med en turnus der det arbeides to uker på og fire uker av. Ordningene er fremforhandlet trinnvis, og til dels etter arbeidskonflikter. Hvilke argumenter har vært brukt for å etablere ordningen? Høy kompetanse, farefullt og vanskelig arbeid, krav om en andel av de store inntektene? Har argumenter og gjennomslag endret seg over tid? Her må det gjøres et utvalg i tid og i temaer.
7. Hvordan har rikdommen påvirket holdninger til velferd og forbruk? –Flere mulige oppgavetemaer kan diskuteres nærmere.

History of Consumerism and Food

Patrick Bernhard
(Førsteamanuensis)

History of Advertising and Consumerism; 20th Century European History; History of Globalization; 20th Cultural and Economic History;

Consumption is a mirror of the human condition. Our understanding of how people consume has always contained a normative element, reflecting our views about how people ought to live. Reflecting on consumption can thus tell us a great deal about a society's Weltanschauung – or worldview. While this insight was late to take root among historians, the history of consumption, and especially the history of food consumption, is now a vibrant area of academic research. As your thesis supervisor, I will introduce you to this new and compelling field of research, while spotlighting comparative and transnational perspectives. Please be aware that I can only supervise you in English.

Possible topics include, but are not limited to:

Taco loco: Why Norwegians love 'Mexican' food

Friday night is taco night in Norway – indeed, Tacofredag is a veritable national institution, with nearly 10% of Norwegians consuming tacos every single Friday night. While surveys in various Western countries typically find 'Italian food' to be the most popular ethnic cuisine, Norway seems to buck this trend with its devotion to Mexican food.

How can we explain the rise of Mexican food in Norway? What were the wider economic, political and cultural forces that drove it, and what are its consequences? In this connection, is the Norwegian taco genuinely Mexican, or should it be regarded as a variant of 'Tex-Mex' that was imported from the United States? Insofar as this is true, is the fredegstaco perhaps an artifact of US cultural imperialism? In this way, analyzing Norwegian 'foodways' may help us to better understand larger issues, including Europe's ambivalent relationship to the US in the 20th century, and anti-Americanism as a reaction to feelings of angst triggered by modernity. Indeed, the consumption of tacos in Norway may tell us a great deal about modernity. Unlike frozen pizza, which was designed for young urban singles to consume alone in front of the TV, the Norwegian taco is eaten first and foremost in the company of family and friends. In this way, is there evidence to suggest that the buffet serving style of the Mexican taco, adapted to the Norwegian context, is a coping mechanism for modernity's alienation and isolation of the individual?

Introductory reading:

Jeffrey M. Pilcher, *Planet Taco: A Global History of Mexican Food* (New York: Oxford University Press, 2012).

Margaret Hayford O'Leary, *Culture and Customs of Norway* (Santa Barbara: Greenwood, 2010).

How the pizza came to Norway: The global travels of an ethnic cuisine

The rapid Italianization of our daily lives is probably one of the few phenomena of globalization that has been widely cherished in Western societies. Unlike American fast food, which is usually seen as contributing to the 'McDonaldization' of the world, and thus to cultural homogenization under American auspices, Italian food seems to signify cultural enrichment and a resurrection of older traditions surrounding food.

How exactly this process of cross-cultural fertilization played out in various countries is still rather unknown. Taking the case of Norway, and specifically Oslo, students will have a chance to delve deeply into transnational and global history, yet at the same time remain grounded in their own national experience. Students might choose to explore how the frozen pizza was introduced to the Norwegian market, including in particular how it was advertised and thus placed in relation to broader cultural frameworks. Was it presented as a 'national' product or as a 'foreign' import? In general, what do the production, advertisement, and consumption of products labeled 'original Italian pizza' tell us about Norwegian identity and its transformation over the course of the 20th century? Another possible topic might be to examine the emergence of Italian restaurants in Oslo. Were pizzerias and trattorias wholeheartedly embraced by the local population as places where one could live the dolce vita? Or did this process of acculturation also provoke discontent and even resistance to a culture decried as foreign? One should keep in mind here that for centuries the peoples of the Mediterranean have been discredited as backward, lazy and criminal; Italians have long been associated with the Mafia and corruption. Thus, in what ways did these stereotypes play out on a micro-level in Oslo when Italian natives opened up a neighborhood pizzeria? Such a study promises to improve our understanding of multiculturalism and more recent manifestations of resentment against immigrants.

Introductory reading:

Alberto Capatti and Massimo Montanari, *Italian Cuisine: A Cultural History* (New York: Columbia University Press, 2003).

Jeffrey M. Pilcher, *The Oxford Handbook of Food History* (Oxford: Oxford University Press, 2012).

Moderne verdenshistorie fra 1500 til ca 1940

Professor Steinar A. Sæther, epost: s.a.sather@iakh.uio.no

Min forskning har i første rekke dreid seg om latinamerikansk og karibisk historie fra 1700 til 1940. Jeg har arbeidet med etnisitet og rase på 1700- og 1800-tallet og hvordan slike identiteter innvirket på ekteskapsmønstre under og etter kolonitiden. De siste årene har jeg ledet et større forskningsprosjekt om norske migranter i Latin-Amerika mellom 1820 og 1940. Tidligere har jeg veiledet bachelor-, master og PhD-studenter som har skrevet om ulike temaer innen iberisk, latinamerikansk og karibisk historie fra 1500-tallet og fram til i dag.

Noen forslag til temaer for bacheloroppgaver:

De danske vestindiske øyer (St.Thomas, St. Jan og St.Croix)

De danske øyene i Karibia spilte en viktig rolle blant annet som knutepunkt for handel og migrasjon spesielt fra slutten av 1700-tallet og fram til 1880-årene. Det fins et stort tilfang av arkivmateriale fra øyene, og mye av det er nå digitalisert og fritt tilgjengelig fra det danske riksarkiv. Av temaer som er spesielt interessante kan nevnes handel/smugling med Det spanske Amerika før 1820, slaver som rømte til sjøs, ekteskap i de ulike kirkesamfunnene på øyene, stormaktsspillet om kontrollen av øyene fram mot salget til USA i 1917 og jordbruket etter avskaffelsen av slaveriet.

Norsk migrasjon til og i Latin-Amerika

Gjennom forskningsprosjektet om norske migranter i Latin-Amerika, ble det funnet langt flere kilder enn de vi rakk å benytte. Det dreier seg både om kvantitative oversikter (folketellinger, oversikter over innreisende til ulike land) og mange spennende brev, dagbøker, memoarer og mer eller mindre fiktive publiserte reiseberetninger. Det er mulig å skrive mikrohistoriske eller biografiske oppgaver om en eller noen få individer eller å ta for seg enkelte spesielle grupper. Noen interessante grupper er norske sjømenn som endte opp i latinamerikanske havner, frelsesarmésoldater, bergverksingeniører og gruvearbeidere, hvalfangere i Argentina, Chile og Mexico (!), og arbeidere på fruktåtene i Karibia. Det fins også noen intellektuelle, kunstnere og forfattere som fortjener ny oppmerksomhet.

Indianere, skatt og folketellinger i de nye latinamerikanske republikkene

Under kolonitida (ca 1492- ca 1820) i Det spanske Amerika hadde indianernes tribut/koppskatt vært en vesentlig inntektskilde for myndighetene i mange provinser. Med uavhengigheten kom ofte rådende liberale ideologier og prinsippet om likhet for loven på kollisjonskurs med økonomiske hensyn. I noen land ble indianernes tributplikt avskaffet og dermed også behovet for å telle indianere særskilt, mens andre steder ble kolonitidas praksis videreført. Debattene om hvordan indianere skulle skattlegges gir interessante innblikk i hvordan latinamerikanske politikere så for seg de nye nasjonene og indianernes plass i dem.

